

POSTANOWIENIE

12 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 12 marca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa C.B.
przeciwko Skarbowi Państwa-Sądowi Okręgowemu w Słupsku,
Sądowi Okręgowemu w Olsztynie, Sądowi Rejonowemu w Słupsku
i J.C.
o zapłatę,
na skutek wystąpienia przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku
postanowieniem z 9 stycznia 2026 r., V ACz 386/24,
o przekazanie do sądu równorzędnego,

**odmawia przekazania sprawy innemu sądowi
równorzędnemu.**

(A.G.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 9 stycznia 2026 r. (sygn. akt V ACz 386/24) Sąd Apelacyjny w Gdańsku, rozpoznając zażalenie powódki C.B. na zarządzenie Przewodniczącego w Sądzie Okręgowym w Toruniu z 11 grudnia 2023 r. (sygn. akt I C 2801/23) w przedmiocie zwrotu pozwu, w sprawie przeciwko Skarbowi Państwa – Sądowi Okręgowemu w Słupsku, Sądowi Okręgowemu w Olsztynie, Sądowi Rejonowemu w Słupsku i J.C. o zapłatę, zwrócił się – na podstawie art. 44 § 2 k.p.c. – do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. Wskazał przy tym, że sąd właściwy nie może podejmować

dalszych czynności wobec złożenia przez wszystkich sędziów żądań wyłączenia od rozpoznania sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 44 § 1 k.p.c., jeżeli sąd właściwy nie może z powodu przeszkody rozpoznać sprawy lub podjąć innej czynności, sąd nad nim przełożony wyznacza inny sąd równorzędny. W myśl art. 44 § 2 k.p.c. o wyznaczenie innego sądu występuje sąd właściwy. Przeszkoda, o której mowa w § 1 tego przepisu, może wynikać między innymi z objęcia sędziów danego sądu żdaniami wyłączenia, co w praktyce może uniemożliwić obsadzenie składu zdolnego do podjęcia czynności procesowych. Stosownie do art. 52 § 1 k.p.c. o wyłączeniu sędziego rozstrzyga sąd, w którym sprawa się toczy, a gdyby sąd ten nie mógł wydać postanowienia z powodu braku dostatecznej liczby sędziów – sąd nad nim przełożony. W odniesieniu do sądów apelacyjnych funkcję tę pełni Sąd Najwyższy. Oznacza to, że kompetencja Sądu Najwyższego wynikająca z art. 52 § 1 *in fine* k.p.c. aktualizuje się wyłącznie wtedy, gdy sąd apelacyjny nie jest w stanie obsadzić składu zdolnego do rozpoznania złożonych żądań o wyłączeniu, jak i zażalenia.

In casu Sąd Apelacyjny Gdańsku, kierując wniosek na podstawie art. 44 § 2 k.p.c., wskazał, że wszyscy sędziowie tego sądu złożyli żądania wyłączenia, co – według stanu na dzień wydania postanowienia z 9 stycznia 2026 r. – uniemożliwiało temu sądowi obsadzenie składu zdolnego do podjęcia dalszych czynności procesowych. Ocena ta odnosiła się jednak do sytuacji istniejącej w dacie wydania postanowienia. Zgodnie natomiast z art. 316 § 1 k.p.c., stosowanym odpowiednio, Sąd Najwyższy obowiązany jest brać pod uwagę stan aktualny, a ten uległ zmianie przed rozpoznaniem sprawy.

Na dzień orzekania w Sądzie Najwyższym (12 marca 2026 r.) przesłanka braku możliwości obsadzenia składu nie zachodziła. Z listy sędziów Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, dostępnej w tej dacie w Biuletynie Informacji Publicznej wynikało bowiem, że od 1 marca 2026 r. do 31 grudnia 2026 r. orzeka w nim delegowany sędzia, SSO T.P.. Z akt sprawy nadesłanych przez sąd występujący do Sądu Najwyższego nie wynika natomiast, aby sędzia ten złożył żądanie

wyłaczenia od rozpoznania sprawy, co oznacza, że jest on zdolny do rozpoznania zarówno złożonych żądań wyłączenia, jak i samego zażalenia.

W świetle powyższego należy uznać, że wniosek Sądu Apelacyjnego o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu okazał się przedwczesny. Nie zostały spełnione przesłanki ani z art. 52 § 1 *in fine* k.p.c., ani z art. 44 § 2 k.p.c. Z uwagi na to, że w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku – według stanu na dzień rozpoznania sprawy – orzeka sędzia mogący ją rozpoznać, brak jest podstaw do przyjęcia właściwości Sądu Najwyższego.

Dlatego też Sąd Najwyższy odmówił przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu.

Dariusz Dończyk

(M.M.)

[SOP]